

INTRODUKTION

ABA I DANMARK

ABA I ANDRE LANDE

ARTIKLER OG INTERVIEWS

FORSKNING OG EVALUERING

▶ MATERIALER OG LINKS

Litteratur

Video & cd-rom

Links

▶ Anmeldelser

SYNSPUNKT

ABA-FORENINGEN

NYHEDER

SIDSTE NYT

- 8.9. **Bog anmeldelse:**
[Adfærdsanalytisk børneopdragelse](#)
- 6.9. **Udland:** Forældre presser politikere (Canada)
- 5.9. **Udland:** Forældre fortsætter kampen i højesteret (Canada)
- 1.9. **Kursus:** Forældre kursus om ABA-behandling til børn med autisme
- 31.8. **Udland:** Autismepolitik i amerikansk præsidentvalg kamp

NYHEDSBREV

Skriv din e-mail her og tryk 'Tilmeld'. Så modtager du ABA-forums elektroniske nyhedsbrev.

Tilmeld

BLIV MEDLEM

Forside » Materialer og links » Anmeldelser » Adfærdsanalytisk børneopdragelse

BOGANMELDELSE

Adfærdsanalytisk børneopdragelse

To norske adfærdsanalytikere – Are Karlsen og Jørn Isaksen – har skrevet en bog om børneopdragelse. Ikke om opdragelse af børn med autisme, men helt almindelige, typiske og normalt fungerende børn. *Foreldrelappen – kjøreregler for en positiv barneopdragelse* hedder bogen. *Foreldrelappen* er norsk for et forældrekørekørt. Bogen består af 12 råd om børneopdragelse, fire kapitler om virkningsfulde pædagogiske teknikker samt afsnit om hyppige konfliktområder i børneopdragelsen. Endelig indeholder bogen kapitler om forældrerollen.

Selv om forfatterne er adfærdsanalytikere, er bogen helt fri for den sædvanlige ABA-jargon. Den er gennemsynet af adfærdsanalytisk tankegang, men alle fagtermer er blevet oversat til dagligdags begreber, som alle kan forstå. *Forstærkning* hedder positive tilbagemeldinger, *extinction* kaldes ingen tilbagemelding, tokensystemer er omdøbt til motivationssystemer, og *ABC-analysen* kaldes for FAK: foranledning – adfærd – konsekvens. Alle kan altså være med og bogen er meget letlæst – også for personer helt uden pædagogisk forhåndsviden.

Som nævnt handler bogen om helt almindelige børn og helt almindelige udfordringer i samværet mellem forældre og børn. Meget af indholdet er derfor *common sense* og kunne være taget fra brevkassen i et magasin for forældre eller i et dameblad. Og når man læser overskrifterne på de tolv gode råd om en positiv og virkningsfuld børneopdragelse, så genkender man mange standarder om moderne børneopdragelse: ros i stedet for skæld ud, sæt tid af sammen med barnet, opstil regler og rutiner, giv børnene egne opgaver, giv forklaringer og vær et godt forbillede. Men ved nærmere bekendtskab skinner den adfærdsanalytiske viden tydeligt igennem. I andre bøger om børneopdragelse kan man også finde vejledning i, hvordan man – som i kapitlet om korrigerende tilbagemeldinger – rettesætter et barn og om hvorfor det er u hensigtsmæssigt at bruge store ord og udskældninger i tide og utide. Men betegnelsen 'korrigerende tilbagemeldinger' – korrektive responser – er tydeligvis adfærdsanalytisk og i andre, tilsvarende bøger vil man sandsynligvis ikke skrive om betydningen af 'timing' – dvs. at give feedback på det optimale tidspunkt.

På den måde demonstrerer forfatterne deres baggrund i adfærdsanalysen, hvilket også er tydeligt i hensigten om at ville skrive om 'virkningsfuld' børneopdragelse, som er påvirket af effekt-tankegangen i anvendt adfærdsanalyse.

Den adfærdsanalytiske tankegang er især markant i bogens afsnit om supplerende strategier og systemer. Her er kapitler om konsistens og teamorganisering i familien ('forældresamarbejde'), om brugen af tokensystemer ('motivationssystemer'), om planlægning ('ugeplaner') og om dataregistrering ('logbøger og registrering'). I alle tilfælde er disse adfærdsanalytiske klassikere forklaret på en letforståelig måde, som gør dem umiddelbart anvendelige for forældre til almindelige børn.

Hvis du synes, at ABA-forum.dk er brugbart, så meld dig ind i [ABA-foreningen](#). På den måde kan du støtte arbejdet med at opdatere og videreudvikle dette website.

► [Bliv medlem](#)

Men disse afsnit rejser samtidig spørgsmålet om fx tokensystemer og dataregistrering hører hjemme i almindelig børneopdragelse? I adfærdsanalytisk intervention i forhold til børn med udviklingsproblemer eller børn med psyko-sociale problemer er disse effektive teknikker uundværlige, men er de nødvendige eller ønskværdige i opdragelsen af børn uden tilsvarende problemer? Man kan vælge at betragte disse former for systemer på samme måde som når en familie fører regnskab for at få styr på økonomien: det er et hjælpemiddel, som giver overblik og som fungerer som et effektivt styringsredskab. Men på den anden side kan man også opfatte disse systemer som en unødigt besværliggørelse og byråkratisering af forælderrollen og et udtryk for, at børneopdragelse er blevet et målrettet projekt, hvor man prioriterer effektivitet. Mange danskere vil sandsynligvis hælde imod den sidste tolkning og vil mene, at tokensystemer og dataregistrering ikke hører hjemme i almindelige familier med almindelige problemer.

Også bogen titel – forældrekørekortet – vil være kontroversiel i Danmark. Selv om det er oplagt at mange forældre er rådvilde og selv om behovet for magasiner, bøger og tv-serier om børneopdragelse er enormt, så er det stadig ikke god tone i Danmark at tale om forældreuddannelse. I sin tilgang og i sin titel lægger bogen op til, at forældreskab ikke længere videregives fra generation til generation og at forældre derfor har brug for en efteruddannelse - på samme måde som bilister skal tage en køreuddannelse, inden de får kørekort og ret til at køre bil. I Danmark er den dominerende holdning derimod, at man først skal 'køre galt' – dvs. at familien skal være dysfunktionel – inden man tager redskaber som forældreuddannelse i brug.

Hvis man er forældre til et barn med autisme, der har været i ABA-behandling i nogen tid, vil det meste af bogen være kendt stof. Men hvis man har andre børn, og hvis man vil have nye ideer til, hvordan adfærdsanalytisk inspireret børneopdragelse kan bruges i hele familien, så er bogen anbefalelsesværdig. Og bogen er også meget brugbar som en inspirationskilde til, hvordan man kan forklare og oversætte de vanskelige adfærdsanalytiske fagtermer til dagligdags sprog, der er forståeligt for alle. Hvis man skal forklare udenforstående – nye hjælpetrænere, andre familiemedlemmer eller uvidende fagfolk – om de pædagogiske metodikker i anvendt adfærdsanalyse, så rummer bogen mange gode hverdags-oversættelser af sværttilgængelige fagudtryk.

Bogen er udgivet af forlaget Publicom, som har trykt førsteoplaget i hele 4.000 eksemplarer. Det er et meget stort oplag for en sådan bog, men bøger om børneopdragelse har et stort publikum – ikke mindst i disse år, hvor der sker en nydefinerings af forælderrollen, og hvor mange unge forældre tilsyneladende har problemer med at finde balancen mellem tradition og fornyelse i børneopdragelse.

Are Karlsen, & Isaksen, J. (2008). **Foreldrelappen - Kjøreregler for en positiv barneopdragelse**. Oslo: Publicom.

ISBN-numre (10 - 13 cifre): 8292526188 9788292526187

Slå op i [Bibliotek.dk](#)

Slå op i [WorldCat](#)

Bogen koster 298,- NOK (plus forsendelse) og kan bestilles hos norske on-line boghandlere, fx [Haugenbok](#) eller [Libris](#)

Om forfatterne

Are Karlsen er i Danmark især kendt for sine kurser i tidlig, adfærdsanalytisk intervention ift autisme. Han har tidligere forsket i

samme emne, men er nu sektionschef i en børne- og ungdomsforvaltning i Region Sør.

Jørn Isaksen giver supervision til en række ABA-børn i Danmark. Han er desuden stipendiat ved Sykehuset Innlandet HF.

Joi Bay / 08.09.2008

[Kontakt](#) | [Om ABA-forum](#) | [Forbehold](#) | [Fortrolighed](#)

© 2006
ABAforum.dk